

Em bé

mở mang
TRÍ KHÔN

Tên _____

Các bài tập này sẽ giúp bé phát triển trí khôn và giúp bé trau dồi khả năng giải quyết các chương ngại.

Ngày Hoàn Tất

1 Bé Ơi! Nhìn Đây Này!

2 Cọc! Cọc! Cọc!

3 Bé Học Đếm Số

4 Bé Tập Nhìn Vào Mắt Người Đối Diện

5 Ú... À... !

Ngày Hoàn Tất

6 Thổi Bong Bóng Bọt-Xà-Bông!

7 Đổ Ra, Nhặt Vào!

8 Đèn Sáng!

9 Rơi Xuống Đất!

10 Đồ Chơi Đâu Rồi?

★ Chúc Mừng!

Bé Ơi Nhìn Đây Này!

Tìm ba loại đồ chơi, hoặc bất cứ vật gì khác, có màu sắc tươi sáng, mà bạn có thể đưa ra trước mặt em bé. Đặt bé nằm ngửa, đưa ra từng món đồ chơi cho bé xem, nhớ để cách xa mặt bé khoảng 10 inches. Tay cầm đồ chơi, nói chuyện với bé, từng thứ một.

Cái gì đây?

Con biết màu này là màu gì không?

Có hình gì?

Sờ thử coi, con thấy sao?

Đưa lại gần tay bé, cho đồ chơi chạm vào bàn tay, vào cánh tay, hay vào bụng bé, để cho bé sờ thử. Nói với bé nhẹ nhàng, âu yếm. Rồi bạn chuyển đồ chơi từ trái, sang phải, xong ngược lại, quan sát xem bé có chuyển ánh mắt nhìn theo, đưa tay ra bắt, sờ vào đồ chơi hay không. Hãy làm như vậy với hai món đồ chơi kia. Xem bé thích loại nào hơn. Bạn có thể áp dụng trò chơi này với bé nhiều lần mỗi ngày. Bé càng lớn, càng thích chơi chung VỚI bạn, thích cầm lấy đồ chơi trong tay, thích nhìn theo tay bạn di chuyển. Bạn cũng có thể đặt bé nằm sấp, để đồ chơi xa khỏi tầm tay bé. Theo đà lớn, bé sẽ biết ngẩng đầu lên, nhìn theo một cách thích thú.

Bé sẽ phân biệt được sự khác biệt giữa người và vật, cũng như nhận ra được giọng nói và gương mặt của bạn. Đặt bé nằm sấp, để đồ chơi ra xa cho bé ngẩng đầu nhìn theo, còn giúp bé tập bắt thệt ở cổ cứng cáp hơn, giúp bé tập cách giữ thăng bằng.

Cọc! Cọc! Cọc!

Bế bé đi dạo chung quanh nhà, trong sân, hoặc trong khu phố láng giềng. Bé bé trên tay, đi từ nơi này sang nơi khác. Gõ vào nhiều đồ vật khác nhau, và để bé phân biệt những tiếng động khác nhau từ những vật này phát ra. Đếm tiếng động từ tiếng gõ tay. Nói về tiếng động bằng nhiều từ ngữ vui tươi. Dùng những chữ nghe vui tai, như kính koong, leng keng, đính-đoàng, ùm, ... Cho bé đụng tay vào nơi phát ra tiếng động, và dạy cho bé biết tên của đồ vật mà bạn gõ tay vào.

Bé đang học nghe và để nhận biết các loại tiếng động khác nhau.

Bé Học Đếm Số

Mỗi khi lau tay cho bé sau khi ăn, hoặc khi tắm rửa cho bé trong bồn tắm, đếm từng ngón tay, ngón chân của bé. Đếm rõ ràng từng ngón một.

Em có năm ngón tay

Mẹ/Bố/Chị/ chỉ cho bé nha!

Khi lau tay cho bé, hãy nói:

Một, hai, ba, bốn, năm!

Bé có năm ngón tay!

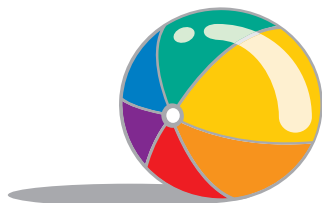
Đếm từng ngón tay trên từng bàn tay, tương tự, đếm từng ngón chân trên mỗi bàn chân. Bạn cũng có thể chỉ cho bé ngón chân/tay/cái, hay ngón trỏ, ở đâu.

Thí dụ:

Ngón chân cái của bé đâu?

Thấy rồi! Là ngón này đây!

Mặc dù em bé còn quá nhỏ để biết con số, bé sẽ học cách nói chuyện vui tươi từ bạn. Theo thời gian, bé sẽ hiểu bé đang học đếm, nhận ra con số.

Bé Tập Nhìn Vào Mắt Người Đối Diện

Một trong những điều đầu tiên bé sẽ biết làm để cảm thấy được gần người đối diện là nhìn vào mắt người đó. Để làm được điều này, đặc biệt với các em còn quá nhỏ, bé sẽ cần có nhiều dịp nhìn thật gần vào mặt, vào mắt bạn. Hãy dành thì giờ ở gần với bé trong ngày. Tìm cơ hội bé tỏ ra chú ý nhìn vào mặt bạn, như trong những lúc bé được bế, thay tã, hay trong những lúc yên lặng. Khi nhìn vào mắt bé, hãy nói bằng một giọng nhỏ nhẹ, âu yếm, cho bé biết bạn thương yêu bé biết bao. Hãy thông thả quan sát bé, nếu bé không chú ý, hoặc nhìn đi nơi khác, không sao hết, bé có thể cần được nghỉ ngơi. Bé học phản ứng với mọi việc chung quanh theo nhịp độ riêng của em.

Bé đang học cách xử dụng đôi mắt, chú ý nhìn vào người hoặc vật đối diện, và nhận biết được bạn, cũng như mọi người khác trong đời sống của bé.

Ú... À...!

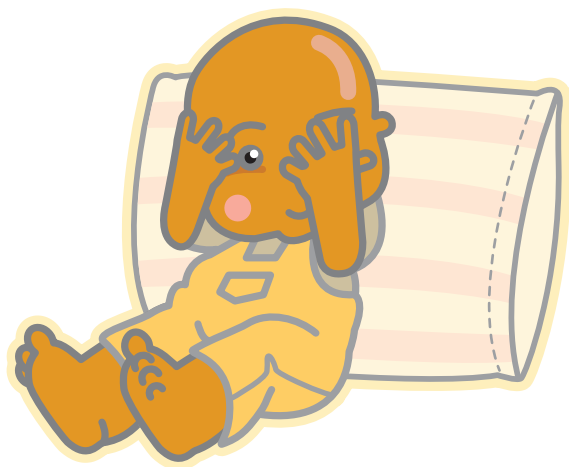
Ngồi thật gần bé, để bé có thể nhìn thấy mặt bạn. Lấy một miếng vải mềm, hay tấm mền che mặt của bạn. Trong khi che mặt, hãy nói:

Bé ơi! Bố đâu rồi?

(hoặc Mẹ, Chị, Ông, Bà...)

Lấy miếng khăn che mặt ra, và nói: Ú... à! Bé càng lớn, bạn sẽ thấy phản ứng của bé càng thay đổi. Khi còn bé hơn, bé sẽ không có phản ứng khi bạn che mặt lại. Trong trí óc non nớt, bé sẽ tưởng bạn đã bỏ đi, và bé không hiểu bạn trốn bé dưới tấm khăn che mặt. Khi bé lớn hơn, bé sẽ bắt đầu hiểu ra bạn trốn bé, bé còn sẽ biết đưa tay kéo tấm khăn che mặt của bạn xuống! Dần dần, bé còn biết tự lấy khăn che mặt, chơi trò trốn-tìm và ú...à... với bạn!

Bé đang học để biết mọi vật vẫn ở chỗ cũ, dù bé không nhìn thấy.

Thổi Bong Bóng Bọt-Xà-Bông!

Mua một chai nước thổi bong bóng bọt-xà-bông đã pha sẵn tại tiệm bán đồ chơi (khi xà hết bạn có thể tự pha lấy bằng cách pha 1 phần xà-bông rửa chén với 3 phần nước). Đặt bé ngồi trên một tấm chăn mỏng, trải dưới bóng mát ngoài vườn. Thổi bọt xà bông cách bé khoảng hơn một gang tay (1 foot), vừa đủ gần để bé có thể bắt lấy bong bóng xà-bông, và cũng vừa đủ xa, để bong bóng không vỡ vào mặt bé. Bạn nói với bé về những chiếc bong bóng.

Chiếc bong bóng này lớn ghê!

Ồ... bong bóng vỡ rồi!

Chỉ cho bé dùng ngón tay hay dùng hai bàn tay vỗ vào nhau làm vỡ bọt xà bông. Mỗi lần làm vỡ bọt bong bóng, hãy nói: “Tách... vỡ rồi!”

Bé sẽ thích thú được nhìn thấy những gì bé chưa bao giờ thấy trước đây. Bé cũng sẽ có dịp khám phá thêm những đồ vật mới và nhận biết về nguyên nhân và hậu quả của một hành động (đụng tay vào, bọt xà bông sẽ vỡ !)

Đổ Ra, Nhặt Vào!

Các em bé rất thích chơi trò đổ hết đồ chơi ra, rồi lại nhặt vào. Bằng cách cất đồ chơi trong những chiếc thùng, hay trong những hộp lớn, bé sẽ có dịp tập năng khiếu mới này. Khi bé biết ngồi vững vàng, đặt bé ngồi trên một chiếc chăn mềm, để trước mặt bé thùng đồ chơi, hay những trái banh, hoặc những thỏi đồ chơi hình khối vuông vắn. Bạn cũng có thể dọn hết các món đồ chơi bé đã chán, không muốn chơi nữa, vào trong một thùng. Bé sẽ thích thú thò tay vào trong thùng, lấy ra từng thứ một, hay bé sẽ úp ngược cả thùng đồ chơi xuống, cho đồ chơi đổ hết ra sàn nhà! Giúp bé nhặt từng món đồ chơi vào thùng trở lại. Hãy nói với bé về từng món bé cầm trên tay.

Quả bóng đỏ này...

và đây là quả bóng màu xanh lá cây nè...

À... màu này là màu xanh da trời

Bé đang tập khả năng đếm số và đo lường. Khả năng này thật cần thiết để bé học toán và khoa học sau này.

Ở lứa tuổi này, bé có thể chưa phân biệt được màu sắc, tên của từng mẫu, nhưng bạn đang giúp bé sẵn sàng để học hỏi trong tương lai.

7

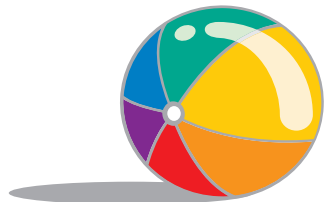
Đèn Sáng!

Chiếc đèn pin có thể tạo được nhiều trò chơi thích thú cho bé. Nằm ngửa trên sàn nhà, đặt bé nằm cạnh bạn, rọi đèn pin lên trần nhà. Di chuyển đèn pin theo hình tròn, để bé có thể chuyển ánh mắt theo dõi đèn pin trên tường. Khi bé bắt đầu chú ý theo dõi ánh đèn, hãy rọi đèn chung quanh phòng, chiếu vào từng đồ vật, gọi tên từng thứ một: chiếc bàn, cái ghế, giường, tủ. Nằm úp xuống, chiếu đèn trên sàn nhà. Di chuyển ánh đèn, soi vào mặt bạn, soi vào người bé và nói với bé những gì bạn và bé đang nhìn thấy:

Đèn sáng ở chân bé này!

Nếu bé thích, hãy để bé chạm vào ánh đèn, bắt lấy ánh sáng trong tay. Nhớ đừng rọi đèn thẳng vào mắt bé.

Trò chơi này giúp kích thích thị giác của bé, bé sẽ học cách di chuyển ánh mắt, nhìn theo một vật đang chuyển động.

Rơi Xuống Đất!

Em bé sẽ rất thích trò chơi thả mọi vật cho rơi xuống đất khi bé được 6 tháng trở lên. Tìm những trái banh nhỏ, hoặc những loại đồ chơi mềm, không vỡ. Đặt bé ngồi vào chiếc ghế cao có khay loại dành cho em bé. Nhớ thắt giầy an toàn cho bé rồi đặt những món đồ chơi đó vào trong khay. Bạn kéo một chiếc ghế khác ngồi kế bên hoặc bạn ngồi trên sàn nhà. Để bé thông thả nhìn từng món một và nói cho bé nghe về món đồ chơi mà bé đang nhìn tới. Dần dần, bé sẽ đưa món đó cho bạn hoặc vất xuống đất. Khi bé bắt đầu hiểu mối liên quan giữa hành động và hậu quả (khi bé vất ra ngoài, món đồ sẽ rơi xuống đất), bé sẽ bắt đầu cúi xuống đi tìm món đồ chơi vừa làm rơi đó. Hãy giải thích cho bé hiểu tại sao:

Con ném con chó bông xuống đất rồi!

Vậy con chó đâu mất rồi? À, đây nè!

Hoặc:

Cái ly kêu thật lớn khi con quăng nó rớt xuống đất đó!

Nhặt các món đồ dưới đất bỏ trở lại trên khay cho bé chơi đến khi bé chán trò chơi này.

Bé đang tìm tòi là bé có thể hành động và khi bé quăng những món đồ, nó sẽ rơi xuống đất.

Đồ Chơi Đâu Rồi?

Trong lứa tuổi này, bé sẽ bắt đầu hiểu là khi một món đồ chơi bị che giấu đi, món đồ thật sự vẫn còn ở đó -- bé chỉ không nhìn thấy. Hãy giúp bé hiểu điều này bằng cách chơi trò “Giấu đồ chơi” với bé. Đặt bé trong tư thế ngồi trên một chiếc chăn mềm. Nếu chưa ngồi vững vàng, lấy gối chặn chung quanh bé. Khi bé đang nhìn, hãy giấu một món đồ chơi mà bé ưa thích, hoặc giấu con gấu bông dưới một cạnh của tấm chăn, hay dưới một chiếc khăn mềm. Hỏi bé:

Đồ chơi của bé đâu rồi?

Bé tìm được không?

Hãy quan sát xem bé có biết đi tìm bằng mắt, hay tìm cách gỡ tấm chăn hoặc chiếc khăn lên để tìm đồ chơi. Nếu bé có vẻ không hiểu đồ chơi đã bị giấu đi, hãy giúp bé cùng tìm.

Nhìn này bé ơi, đồ chơi của bé nè!

Đây rồi, đồ chơi nằm dưới tấm chăn này!

Bằng cách nhìn và tìm món đồ chơi bị giấu, bé đang trau dồi khả năng giải quyết một vấn đề. Bé cũng đang tập dùng mắt để đi kiếm đồ chơi, và dùng cánh tay để với lấy các món đồ.

10

em bé

Ghi chú